

## EELHINNANG

Kavandatava tegevuse keskkonnamõju olulisuse eelhindang on antud lähtudes KeHJS § 6 lg 3 kriteeriumitest:

### **1. Tegevuse ala ja selle lähiümbruse keskkonnatingimused**

#### **1.1. Maakasutus**

Ujula abajas (edaspidi ka *abajas*) asub Saaremaal Kuressaare linna servas Kalda pst 1 (katastritunnus 34901:014:0530) ja Raiekivi tee 2 (katastritunnus 34901:014:0551) kinnistute naabruses. Mõlema kinnistu omanik on Kuressaare linn. Tegemist on madalaveelise lahesopiga, kus asub Kuressaare supelrand.

#### **1.2. Alal esinevad loodusvarad, nende omadused ja taastumisvõime ning looduskeskkonna vastupanuvõime**

Abajas ja sellega piirneval maismaa-alal ei esine loodusvarasid kasutataval kujul.

#### **1.3. Märgalade, randade ja kallaste, pinnavormide, metsade, kaitstavate loodusobjektide, sealhulgas Natura 2000 võrgustiku alade vastupanuvõime**

Abajas ei asu looduskaitsealal ega ka Natura 2000 alal, kuid vahetult abaja kõrval 100-500 m ulatuses asub Kuressaare lossipark, mis on alates 1959. aastast looduskaitse all. Pargi 17,7 ha suurusel alal leidub kümneid haruldasi puuliike.

Abajast lõunasuunas ca 600 m (linnulennult) kaugusel asub Kuressaare hoiualal, mille kaitseesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide – laiade madalate lahtede (1160), väikesaarte ning laidude (1620) ning nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ I lisas nimetatud linnuliikide ja I lisas nimetatud rändlinnuliikide elupaikade kaitse. Kuressaare laht ja selle rannik on linnukaitseliselt oluline piirkond. Ala täidab nii rahvusvahelise tähtsusega märgalade kui ka Natura 2000 linnualade määramisel kasutatava 20 000 veelinnu kriteeriumi. Kaitsestaatuse mõttes on olulised abaja lähipiirkonnas pesitsev naaskelnokk ja erinevad tiiruliigid.

#### **1.4. Alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud**

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud.

#### **1.5. Maareformi seaduse tähenduses tiheasutusega alade ning ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõime**

Abajas asub Kuressaare linnas (tiheasustusalal) ning piirneb kinnistutega, mille sihtotstarve on 100% üldkasutatav maa. Ujula abajas jääb Kuressaare vanalinna muinsuskaitseala ja selle kaitsevööndi piirkonda. Abaja lähedusse jäävad ehitismälestised Kuressaare linnus, Kuressaare linnuse bastionid, ravelliinid ja vallikraav ning terroriohvrite ühishaud ja II maailmasõjas hukkunute ühishaud. Kuna taotletava tegevuse käigus on tegu peaaasjalikult süvendamisega, mis toimub veekogus, siis ei ole ette näha negatiivset mõju kultuurimälestistele.

## **2. Tegevuse iseloom, kaasa arvatud selle tehnoloogiline tase**

Kavandatakse Ujula abaja põhjasetete eemaldamist sügavuseni 1,7 m ning kaldaäärses alas pealmise umbes 10 cm paksuse orgaanikakihi eemaldamist. Toimub abajas asuva tammi eemaldamine täies ulatuses (sh veealune osa, mis viiakse ümbritseva alaga võrdsele kõrgusele). Tammi veepealse osa maht on kuni 1000 m<sup>3</sup> ja veealuse osa maht 1100 m<sup>3</sup>. Ülejäänud abajast süvendamisel väljavõetavate setete maht on arvutuslikult kuni 6000 m<sup>3</sup>. Süvendustöid teostatakse pumpsüvendaja, ujuvekskavaatori ja/või muude töövahendite ja meetoditega, millega on tagatud settekihi eemaldamine soovitud tasemeni kogu Ujula abaja ulatuses. Tammi eemaldamiseks on kavas kasutada ekskavaatorit.

Vee erikasutuse piirkonna koordinaadid on:

- 1) X: 6507548,7 Y: 471960,8
- 2) X: 6507580,4 Y: 472005,6
- 3) X: 6507525,7 Y: 471996,8
- 4) X: 6507518,5 Y: 471960,0

### **2.1. Loodusvarade kasutamine**

Abaja süvendamise käigus toimub vee erikasutus, selle kirjeldus ja materjalide kasutus on antud eelmises punktis.

### **2.2. Jäätme- ja energiamahukus**

Vee erikasutusega seotud tööde käigus tekkivaid jäätmeid käideldakse jäätmeseaduses sätestatud korras. Süvendatavad setted ja pinnas kasutatakse maapinnatäiteks Staadioni 9 kinnistul, mille omanik on Kuressaare linn.

### **2.3. Lähipiirkonna teised tegevused**

Kalda pst 1 asub Kuressaare linna avalik supelrand, rannahoone, Kuressaare linnuse vallikraav ja Kuressaare lossipark (kaitseala KLO1200119). Raiekivi tee 2 hoonestus puudub. Teisel pool Raiekivi säärt asub Tori abajas, kus tegutseb Kuressaare Jahisadam. Kuressaare Jahisadama süvendamiseks kehtivaid vee erikasutuslube ei ole, mistõttu ei saa tekkida ka olukorda, kus samaaegselt toimuvate süvendustööde tagajärjel võiksid negatiivsed keskkonnamõjud kumuleeruda.

## **3. Tegevusega kaasnevatest tagajärgedest**

### **3.1. Vesi ja pinnas**

Taotlusest nähtub, et süvendustööd toimuvad kogu abaja piires mahus kuni 6000 m<sup>3</sup> ning toimub ka olemasoleva tammi eemaldamine kogumahus 2100 m<sup>3</sup>. Süvendatavaks pinnaseks on valdavalt liiv ja orgaaniline sete. Ujula abajat osaliselt piirav tamm koosneb peamiselt kruusast ja raudkividest ning tammi rajamisel ei ole kasutatud ohtlikke aineid. Jäätmeid võib abajas esineda minimaalselt - neid võib olla tuulega ja lainetusega sinna kandunud. Teadaolevalt ei ole viimastel aastakümnetel esinenud juhtusid, mille käigus abajasse oleksid sattunud saasteained. Avaliku supelrannana on abaja veeseisund suplusperioodil pidevalt jälgitav ja veest võetakse regulaarselt proove. Tulenevalt eeltoodust vastab süvendatav pinnas esitatavatele normidele ning pinnase käitlemiseks ei ole vaja seada eritingimusi.

Kuna märkimisväärselt suur osa eemaldatavast pinnasest kuulub liiva ja muda kategooriasse, tekib piirkonnas süvendamise käigus paratamatult ka heljumit. Heljumi sattumine ülemistesse veekihtidesse võib ohustada kalalarve, mistõttu võivad süvendustööd häirida kalu kudeperioodil. Seetõttu ei tohiks suuri heljumit tekitavaid töid teha vahemikus 15. aprillist kuni 01. juulini. Samuti tuleb hoiduda süvendustööde tegemisest tugeva tuulega üle 10 m/s, et vältida heljumi levikut laiemale merealale. Kavandatavate tööde võimalikus mõjupiirkonnas puuduvad teadaolevalt olulised põhjaloomastiku kooslused, mistõttu ei teki süvendamise käigus olulist mõju põhjaloomastikule.

Abaja süvendamine ei avalda olulist mõju rannalähedasel alal hüdrodünaamilisele režiimile, mis omakorda võiks põhjustada ümberkaudsete randade olulisi muutusi. Vee erikasutusega seotud tööd on kokkuvõttes lokaalsed, mistõttu puudub vajadus vee erikasutuse aegse ja järgse seire

teostamiseks.

### **3.2. Õhu saastatus**

Abaja süvendamise käigus toimuv vee erikasutus ei põhjusta olulisi muutusi õhukvaliteedi osas antud piirkonnas. Vähene mõju ümbritsevale keskkonnale võib avalduda eelkõige seoses abaja süvendamisel kasutatava tehnikaga, kuid seda mõju ei saa pidada oluliseks.

### **3.3. Jäätmete**

Vee erikasutusega seotud tööde käigus tekkivaid jäätmeid käideldakse vastavalt õigusaktides sätestatule.

### **3.4. Müra**

Tegevusega võib kaasneda müra, kuid eeldatavalt ei ületa müratase kinnistu piiril sätestatud piirmäärasid müra osas.

### **3.5. Vibratsioon**

Eeldatavalt ei teki vee erikasutuse käigus vibratsiooni, mis põhjustaks olulisi muutusi antud piirkonnas.

### **3.6. Valgus, soojus, kiirgus ja lõhn**

Valguse, soojuse ja kiirguse reostust vee erikasutusega ümbruskonnale ei kaasne. Lõhnareostus on lühiajaline ning süvendustööde aegne ja valdavalt seotud süvendustööde käigus kasutatavate masinate diiselmootoritega.

## **4. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus**

Abaja süvendamise käigus on teoreetilisteks võimalusteks kasutatava tehnikaga toimuv avarii, kuid selle esinemise tõenäosus on väike, kuna liiklus piirkonnas on väike. Eeldus heast koostööst ja ladusast info liikumisest töödel osalevate inimeste vahel ning töökorras tehnika kasutamisest aitab vähendada kõikvõimalikke avarisiid ja nendest tulenevat kahjulikku mõju. Töökorras tehnika kasutamisel ei ole tõenäoline õlireostuse tekkimine ja seeläbi ümbritseva maastiku ja vee kahjustamine.

## **5. Kavandatava tegevuse eeldatavast mõjust Natura 2000 võrgustiku alale**

Kuressaare laht sh Ujula abajas ja selle rannik on linnukaitseliselt oluline piirkond, mistõttu ei ole lubatud vee erikasutusega seotud töid teha 15. aprillist kuni 1. juulini.

### **5.1. Kavandatava tegevuse eeldatav mõju mõnele muule kaitstavale loodusobjektile**

Vastavalt taotluses toodud infole, ei mõjuta kavandatud tegevuse muid kaitstavaid loodusobjekte ja liike.

## **6. KeHJS § 6 lg 3 punktides 1–4<sup>1</sup> nimetatuga kaasneva mõju suurus, ruumiline ulatus, kestus, sagedus ja pöördumus, toime, kumulatiivsus ja piiriülene mõju ning mõju ilmnemise tõenäosus**

Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, kuna:

- kavandatav tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid juhul kui vee erikasutusega seotud töid ei tehta lindude pesitsusperioodil;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale sh merepõhja elustikule ja kalastikule juhul kui töid tehakse väljapool kalade kudeaega;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletav tegevus ei ületata piirmäärasid müra, õhusaastatuse ja vibratsiooni osas;
- eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.